

MUHA NAJ DA VEČ KRUHA!

Bogat letni program občinske zveze čebelarških društev

Star znani rek, da »muha ne da kruha«, poskušajo čebelarji spreminjati sebi in družbi v prid. In potem že zveni bolj spodbudno, akcijsko in v duhu srednjeročnega zelenega plana, če se glasi: »Muha naj da več kruha!« No, planerji so to seveda zapisali dosti bolj resno in uradno, da je namreč potrebno povečati v tekočem petletnem planskem obdobju povprečni pridelek medu na panj od sedmih na petnajst kilogramov. Ta izredni porast ne bo prišel sam po sebi, so brez iluzij zapisali čebelarji v letošnji delovni program nedavno oblikovane Zveze čebelarških društev občine Ljubljana Vič-Rudnik.

V občini je sedem društev

Potrebna bo veliko truda, v vseh 7 čebelarških društvih občine, organizacijska in tudi finančna pomoč občinskega komiteja za kmetijstvo, sodelovanje z veterinarji,

gozdarji, s kmetijskimi kombinati in zadrugami, s šolami in drugimi dejavniki v krajevnih skupnostih. Le tako bo občinska zveza čebelarških društev lahko uresničila svoje zahtevne načrte. Prvenstveno in še kar naprej bo namreč potrebno preprečevanje, da sta družbena skrb in spodbujanje, ki ju je deležno čebelarstvo premajhna; da je čebelarstvo lahko pomembna dopolnilna gospodarska dejavnost ali pa celo poklic, kar bi kazalo še posebej upoštevati pri pospeševanju razvoja manj razvitih in hribovskih krajev. Doumeti bo potrebno korist, če gresta kmetijstvo in čebelarstvo vstric – z roko v roki. In potem se seveda najdeja stičišče in skupen interes na primer za

sončnice, oljno repico, perzijsko in aleksandrijsko deteljo, ali za krmno redkev raulo, ki so hkrati industrijske oziroma krmne rastline in tudi bogate medovite rastline.

Med, ki smo ga že omenili pri meri za podvojitve rezultatov, pa seveda ni vse. Kot tržno blago so v sodobni apiterapiji vse bolj iskani tudi čebelji strup, matični mleček, cvetni prah in zadelovina (propolis). Morda je krivica, ki jo s premajhno pozornostjo doživljata čebela in čebelarstvo, ravno v tem, da se da samo omenjene pridelke in koristi natančno količinsko izmeriti. Če pa bi hoteli ovrednotiti tudi vse delo, ki ga opravijo čebele z opravevanjem rastlin, potem pa bi morali eno do dva odstotni delež čebelarstva v narodnem dohodku iz kmetijstva povečati vsaj za 10 krat, če ne za 15 krat.

Širjenje medovitih rastlin

Program dela občinske zveze čebelarških društev za leto 1982 posveča posebno pozornost širjenju medovitih rastlin. Teh je pri nas okoli 150, od tega jih je okoli 90 gospodarsko pomembnejših. Ta del našega rastlinskega bogastva pa je za zdaj še premalo raziskan in spoznan. Prav zato se je občinska zveza že letos namenila opraviti nekatera pripravljala dela, ki bodo čez leta pripeljala do velikega rezultata – do republiškega in občinskega čebeljega pašnega katastra.

Prav tako bolj dolgoročno, na več let raztegnjena je tudi naloga, ki v letošnjem programu dela opredeljuje skrb za plemensko odbrno visokoproduktivnih čebeljih družin in matic. Že v kratkem pa bi radi v občini organizirali lastno službo za obveščanje o medenju.

V okviru vzgojnoizobraževalnega dela bodo letos v vsakem čebelarškem društvu pripravili vsaj dve predavanji. Poleg že obstoječih petih krožkov bo zaživelo še nekaj novih krožkov v osnovnih šolah; člani teh krožkov bodo svoje znanje preizkusili na posebnem občinskem tekmovanju. V načrtu je tudi postavitve vsaj enega šolskega čebelnjaka. Posebno primerno bi ga bilo postaviti ob novi osnovni šoli na Škofljici.

Še posebej zaradi tega, ker nadaljnji razvoj čebelarstva zadnje čase močno ogroža nevarna bolezen varoza, je izredno pomemben tudi letošnji program zdravstvenega varstva čebel. Z njim občinska zveza načrtuje spomladanske diagnostične preglede vzorcev mrtvic, zdravljenje noseme, pričavosti in odpravljanje varoze.

Povečati število čebeljih družin

Naj še omenimo, da je v vsej občini zdaj 282 čebelarjev. Ekonomskih panjev pa je 5191. Na vsakega čebelarja pride torej povprečno po 18 panjev. Čebelarstvo društvo »Dolomiti« v Polhovem Gradcu ima 73 čebelarjev in 1600 panjev, v izvanskoletnem društvu je 59 čebelarjev s 1305 panji, na Barju 40 čebelarjev in 690 panjev, v Velikih Laščah 34 čebelarjev in 450 panjev, v ČD Vič 30 čebelarjev in 512 panjev, v ČD Škofljica 28 čebelarjev s 317 panji in v Notranjih gorah 18 čebelarjev s 324 panji. Število panjev na čebelarja je torej v povprečju manjše od tistega minimalnega (20), ki ga terja Medex, da s čebelarjem sklene pogodbo in ga prizna za kooperanta. Nič čudnega torej, če se je občinska zveza čebelarških društev s svojim programom odločila v prihodnjih letih izdatneje povečati število čebeljih družin. Šele potem namreč, ko čebelarstvo preseže 30 panjev, postane tudi ekonomično in rentabilno. FRANCE JERAS

PES MORA OSTATI PLEMENITA ŽIVAL

Lastnik odgovarja za dejanja psa

Sožitje s psi izvira iz predavnine, saj je že prazgodovinski človek gojil pse. Potreboval jih je kot pomoč pri lovu, kasneje je v njih odkril tudi odličnega čuvaja in branilca. Pod človekovim vodenjem je pes pokazal neverjetne sposobnosti spreminjanja. Pes se je skozi stoletja telesno in duševno prilagajal vsem mogočim okoljem in razpoloženjem človeka.

Nove pasme so običajno prinašale nove kakovosti. Tako je človek poleg čuvaja vzgojil še lovskega, bojnega, vlečnega, sanitetnega in policijskega psa.

Prvič so uporabili psa v službene namene v 15. stoletju v Angliji.

Tudi pri nas se je krepilo zanimanje za pse. 1907. leta so lastniki ptičarjev ustanovili sekcijo. Štirinajst let kasneje so v Ljubljani oblikovali klub ljubiteljev ptičarjev. Temu je čez leto sledil še klub ljubiteljev športnih psov. Ta je bil v vseh letih osrednja kinološka organizacija, iz katere so se kasneje razvila po Sloveniji mnoga kinološka društva.

Kinološko društvo Ljubljana Tržaška 15, je naslednik kluba športnih psov. Deluje že nad šestdeset let. Nad enaintrideset let pa poteka v njegovih vrstah tudi načrtno šolanje službenih in športnih psov. To je v društvu močno razvijeno, saj je v Ljubljani nad dvajset tisoč psov.

Vzgojen človek – vzgojen pes

V mestu terja sožitje s psom od lastnikov določeno obzirnost in odgovornost. V urbanem okolju je vzgojen oziroma šolan pes nujen. Potrebno je poskrbeti za čistočo živali, ter za mir in varnost v okolici, v kateri živi.

Zato deluje v Kinološkem društvu Ljubljana komisija za šolanje psov. Z rodovnikom in brez njega.

Vsak drugi ponedeljek v mesecu organizira brezplačna svetovanja za lastnike psov. Poleg pogovorov o težavah v ravnanju s psi, pripravijo tudi krajša predavanja o boleznih, preventivi, vzgoji, vzreji, prehrani, pogojih bivanja ter odnosih družinskih članov do psa. Ta srečanja vodijo izkušeni kinologi in veterinarji.

Za taka (brezplačna) srečanja so se v Kinološkem društvu Ljubljana odločili predvsem zato, ker so spoznali, da ljudje premalo vedo o teh štirinožcih. To velja tudi za njihove lastnike.

Prav zaradi neznanja se srečanja s to domačo živaljo pogosto končajo neprijetno.

Na srečanja vabijo predvsem lastnike s psi, ki še niso stari eno leto. To je namreč najprimernejši čas za vzgojo živali. Primerna vzgoja

oblikuje psa tako, da je med ljudmi miren, ubogljiv in za okolico sprejemljiv. Lastnik psa, ki želi šolati psa še naprej, mu z dobro vzgojo v mladosti postavi trdne temelje za lahko in uspešno šolanje.

Pes veliko zmore

Šolanja v kinoloških vrstah so zelo raznolika. Vsem so skupna vsakoletna (pomladanska) šolanja, po katerih se lahko lastniki odločijo za nadaljevanje šolanja psa v športni ali službeni smeri in celo do vrhunškega šolanja po mednarodnih programih.

Psa lahko vključijo n. pr. v šolanje za propagandne nastope, za reševanje ponesrečenec iz plavov, za potrebe SLO in DS, za reševanje ponesrečenec iz ruševin. Šolanje za SLO, civilno in narodno zaščito ter reševanje ob naravnih nesrečah so za naše mesto in vasi najpomembnejša.

Med šolanjem lastnik vodi svojega psa. Tako se izšolata oba, saj je le tako mogoče izvesti iz psa vsa znanja, ki jih obvlada.

Nekateri narodi radi primerjajo zraven kulture ljudi s številom psov. Žal v Ljubljani to ne velja, saj je teh živali okrog 12 tisoč, kinološko znanje prebivalcev, tudi lastnikov, pa je zelo slabo.

Vsak lastnik psa je odgovoren za posledice dejanj psa. Zato je nedopustno, da nabavimo prikupnega kosmatinca, nismo pa se pripravljani seznaniti z njegovimi življenjskimi zahtevami in pogoji, pod katerimi bo lahko živel med nami.

Vedeti moramo, da je pes prijatelj, ki nosi v sebi plemenite lastnosti (brez človeških slabosti), ker pa ima omejene razumske sposobnosti, so lastniki poklicani, da te plemenitosti živali izkoristijo v prid in pomoč sebi in družbi.

FRANC ŠTERMAN

TISOČ IN EN DELOVNI DAN RIBIŠKE DRUŽINE »DOLOMITI«

Ribe niso le za v lonec

Ščemeče, kot dolgi beli jeziki lesketajoče se snežne krpe so se stegovale po strmih bregovih in v grapi pod hribom je šumel potok. Glasno žuborenje je tu pa tam prekinjalo pridušeno ropotanje nekakega stroja, in gruča mož v visokih škornjih in s čudnimi palčicami v rokah, s je sklenjala nad potokom. Kakopak, možje so ribiči in skrivnostni ropotajoči stroj je preprosti električni agregat, s katerim bodo primamili ribe. In, ko bodo vse te skupaj, v zajetnem sodu seveda in lepo preštete, jih bodo odpeljali v drug večji potok, kjer bo njihov življenjski prostor znatno razširjen, a kjer jih bo poleg obilja hrane kdaj pa kdaj čakala tudi kaka ribičeva past.

»Tale potok tu (Izvirše) nam služi le v gojitvene namene«, je povedal vodja skupine ribičev in obenem gospodar ribiške družine »Dolomiti«, Stane Tesner. »Vendar pa tu, tako kot v vseh drugih manjših potokih, držimo (vložene) ribe le dve leti, potem pa jih premestimo v večje lovne vode. To je edini način, da se ohranja pravilna ravnovesje v vodi. Vsako leto tako vložimo kar 16.000 komadov zaroda potečne postvi in okoli 500 komadov zaroda sulca. Sulca gojimo predvsem v Gradaščici, ki je pravzaprav edina primerna reka za gojitev te

ribe pri nas. Toda ko doseže dolžino od 40 do 50 cm, tudi tega preselimo v večje vode.

Sicer pa velja naša skrb tudi še nekaterim drugim ribam, ki živijo v naših območnih vodah (v Gradaščici in Horjulščici s pritoki), med temi se zlasti lipanu in zlatovščici. Meso lipana je, denimo, povsem enakovredno postroju.

Sicer pa smo, kar zadeva samo organizacijsko plat, skupno s še tremi drugimi ribiški družinami, vključeni v conski odbor, ki skrbi za celotno porečje reke Ljubljaničnice. Tako združeni laže skrbimo za močno razvejani sistem potokov in njihovih manjših pritokov, ki se stekajo v to reko. Seveda pa je vse to delo zgolj ljubiteljsko in ga opravljamo le v prostem času. V glavnem naše vrste, naša družina ima denimo 120 članov, sestavljajo umski delavci iz Ljubljane, nekaj članov pa je iz manjših okoliških krajev. Tudi financiramo se v glavnem sami in sicer iz članarine. Pri tem pa tisti, ki več delajo, manj plačujejo. Zato pa njihovo delo in trud odtehta še tako zaokrožen znesek. Še zlasti, ker je to delo združeno z ljubeznijo do narave in njenih vrednot. Prav te pa tudi želimo ohraniti.« BRANKO VRHOVEC

Svečano na letni konferenci ZŠAM Dolomiti

Ob dobro pripravljani letni volilni konferenci in dobri udeležbi članstva, je bilo sprejeto poročilo o delu združenja, tako organizacijsko in finančno. Odbor ob zaključku mandata ni pozabil z moralnimi priznanji nagraditi najboljših delovnih članov združenja, kateri so s svojim osebnim delom pokazali veliko sposobnost organizacije pri delu, tako v izvršnem odboru kot v akcijah prometno preventivne varnosti.

Priznanja so dobili naslednji tovariši: Rado ing. Lipičar, Novak Dušan, Kavčnik Anton, Gregorka Janez, Lokovšek Ivan-Jan, Remškar Andrej, Malovrh Franc in ostali dobitniki srebrnih in zlatih značk. Priznanje je dobila tudi Postaja milice Vič. Program dela, ki je izredno zahteven za naslednje leto je bil soglasno sprejet, možno pa ga bo uresničiti s pomočjo celotnega članstva.

Izvoljeno je bilo novo vodstvo s tov. Žerovnik Stanetom na čelu.

Program dela bi lahko predstavili z 10 osnovnimi smernicami letne konference, in sicer:

1. Povečati število članstva
2. Skrb za večjo prometno varnost v občini
3. Organiziranje strokovnih predavanj iz prometne zakonodaje
4. Organiziranje strokovnih ekskurzij po domovini
5. Organiziranje tovariškega srečanja članov in njihovih svojcev
6. Povečati število članskih uniform
7. Objavljati stalne prispevke v Prometnem vestniku in Naši komuni
8. Omogočati posojila članom iz Blagajne vzajemne pomoči pod ugodnimi pogoji

9. Za delovne člane ZŠAM predlagati društvena priznanja.

10. Truditi, da se obseg ugodnosti za člane povečajo.

V naše vrste želimo pritegniti čim več članstva, predvsem vse voznike motornih vozil, traktoriste, avtomehanike in njim sorodne poklice, upravjalce gradbene in kmetijske mehanizacije ter strokovnjake s področja prometa.

Vse potrebne informacije dobite na sedežu društva, ZŠAM Dolomiti, Cesta Dolomitskega odreda 79, 6111 Ljubljana, tel.: 268-355.

IO ZŠAM Dolomiti

Franc Malovrh, šofer Integrala – dobitnik plakete tovarištva

